

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

Vtrum veditio actuum pertinentium ad iurisdictionem Ecclesiasticam
interni, & externi fori sit simonia. punct. 12.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

Verum omnino dicendum est, Simoniam esse saltem ex iure postitio dare pecuniam, vel aliud quodvis donum familiaribus praelati, sub conditione, & pacto ut intercedant, & rogent praelatum, ut tibi beneficium, vel ordinem concedat, tenent hanc sententiam fere omnes doctores cum D. Thom. q. 100. art. 2. ad 5. ubi docet ante ius acquisitionem in beneficio Simoniam esse iam sternere, ad illud obtinendum, tollendo impedimenta. Ergo à fortiori procurando, & influendo, clarius Bonavent. 4. dist. 25. circa. litt. dub. ult. Maior. ibi quæst. 2. ad 2. supplemen. Gab. quæst. 2. art. 3. dub. 4. circa finem. Summittat omnes præcipue Syluest. verbo Simonia. q. 6. Tab. num. 8. Angel. Simonia. 3. num. 25. Nauar. cap. 23. numer. 106. vcl. ad quintum. & seq. & lib. 3. cons. 54. de præbendis, & in comment. de datis, & promissis notab. 32. n. 45. & cons. 56. & 57. de Simonia. Soto l. 9. q. 7. art. 3. Suar. aliis relatis lib. 4. c. 53. n. 14. Lessius lib. 2. cap. 35. dub. 8. num. 46. constatque manifestè ex cap. statutus 2. 1. quæst. 1. ubi Nicolaus Papa enumerat tres species ordinatum Simoniacè, & vna est quando Ordinanti nihil datur: sed mediatoribus. Idem constat ex cap. præsentium 1. quæst. 5. ubi Urbanus Papa cognoscit Simoniam commissam esse, eo quod pecunia data fuerit non Episcopo, sed mediator rogans, & inducens praelatum, ut tibi beneficium concedat, causa est moralis illius concessionis. Ergo si emi huiusmodi causam moralem, emi virtualiter effectum illi annexum, & ab illa dimanantem.

5. Aduertunt tamen Nauar. Suar. & Lessius supra non esse Simoniam, si pecunia detur his familiaribus pro labore suscepto in eundo, & redeundo ad collatorum beneficij, vel pro recompensatione alienius damni si patiantur; vel pro recompensatione liciti si amittant? quia hæc omnia accidentalia sunt iis actionibus spiritualibus. Cauendum vero, ne munus excedat æstimationem talis laboris, vel damni secundum se spectati; aliàs Simonia committetur: si quidem ratione beneficij obtinendi crescit diligentiarum æstimatio, quod clarius constaret si quo pinguis esset beneficium, eo diligentiz plures æstimatorentur.

Secundò aduertit Suar. cap. 53. num. 17. cum Adriano mediatorem assumentem curam prædicæ informandi praelatum de meritis talis personæ posse pro hoc munere pretium recipere. Quia in hac parte solum gerit officium advocati repræsentando merita personæ: pro quo officio dicemus posse pretium recipi, est tamen hoc periculosum; quia sæpe mediator excedit officium informantis, & officium exhortantis, & inducentis, plus quam merita personæ simpliciter repræsentata possent inclinare.

Tertiò aduertit idem Suar. supra cum omnibus doctoribus præcipue Paludano quæst. 5. non esse familiarem Simoniacam, si recipiat pecuniam solum, ut tibi aperiat ianuam, & facilem aditum attribuat, ut possit petere à praelato beneficium: quia hæc omnia non sunt spiritualibus connexa: imò affirmat non fore iniustitiam hæc dona recipere gratis oblata, vel si aliquid faciat familiaris vltra id quod tenetur.

PUNCTVM XII.

Vtrum venditio actuum pertinentium ad iurisdictionem Ecclesiasticam internam, & externam fore sit Simonia.

SVMMARIVM.

- 1 Pro nullo exercitio ordinis, & potestatis spiritualis potest pretium recipi.
- 2 Sacerdos absolvens indignum pro pecunia Simoniam committit.
- 3 Sacerdoti iniuste nolenti absolvere à peccato, vel censuris potest pecunia dari, ut à praua voluntate desistat non in pretium absolutionis.
- 4 Idem est dicendum de dispensatione obseruationis festorum.
- 5 Qualiter parochus pro assentia in matrimonio possit pecuniam recipere.
- 6 Pretio constituti non potest index Ecclesiasticus, siue ordinarius, siue delegatus.
- 7 Proponitur quadam obiectio: & fit illi satis.
- 8 Pro muneribus, & officiis iurisdictionem temporalem habentibus pretium absque Simonia recipi potest: sed non est licita horum officiorum venditio ex legibus nostri regni.
- 9 Pro collatione, institutione, possessione concedenda non potest pecunia etiam in sustentationem recipi, nisi ex antiqua consuetudine habeatur in pios usus conuertenda.
- 10 Pro dispensatione in votis, iuramento, impedimentis matrimonij, aliisque legibus Ecclesiasticis non potest

- pecunia etiam in sustentationem dispensationis concessa recipi absque Simonia iuris Ecclesiastici.
- 11 Possunt tamen sic dispensantes dispensationem imponere omni dandi elemosynam aliquam.
  - 12 Ordinarij, aliique officiales exigentes dispensationem à Sede Apostolica concessam non possunt pro examinatione testium alteriusque laboris in eius expeditione pretium, vel pecuniam in sustentationem recipere.
  - 13 Tria sunt pro superiora doctrina intelligentia aduertenda.
  - 14 Pro parochio in causis spiritualibus vendi potest pretium recipi.
  - 15 An pro testimonio dicendo pretium recipi possit?
  - 16 Pro omissione pertinentem ad potestatem spirituales pretium recipi non potest.
  - 17 Negare absolutionem à peccatis pro pecunia à tertia persona recepta, Simonia est.
  - 18 Non videtur esse, si negat confessionem audire, vel Missam dicere, esse ad id sit obligatus.
  - 19 Idem videtur de negatione licentia, ut alteri conferatur.
  - 20 Quid de omitente denunciare peccatorem cum ad id ex officio obligetur? Affirmant aliqui Simoniam esse.
  - 21 Probabilis est oppositum.

1. Pro nullo exercitio ordinis, & potestatis spiritualis potest pretium recipi, tenent omnes doctores ex cap. Ad nostram de Simonia, cap. Non satis, e. cum in Ecclesia, e. cum sit Romana, & aliis de Simonia.

2. Ex hoc principio inferitur sacerdotem absoluentem indignum, & indispotum absolutioni, si pro pecunia faciat esse Simoniacum; nam esto non vendat verum actum spiritualem, absolutio data nulla est; vendit tamen quemdam vltim, seu potius abulum spiritualis potestatis: & hoc videtur ad Simoniam sufficere: & tenet Suar. lib. 4. cap. 19. num. 2. & satis constat ex cap. Nemo, de Simonia; ibi: nequaquam penitentem, vel minus digne penitentem gratia, vel fauore ad reconciliationem adducat; &c. Idem est dicendum de Sacerdote accipiente pecuniam pro leui, vel graui penitentia imponenda; quia est actus iurisdictionis à potestate ordinis: sic Suar. supra num. 4. ubi optimè aduertit sacerdotem penitentem in satisfactionem aliquas elemosynas pro pauperibus, vel Missis dicendis imponens, Simoniam committet, si penitentem cogat, & quasi obliget pro absolutione, ut sibi applicet fecus vero, si solum desiderium suum, & voluntatem dicendi Missas manifestaret, cauendum tamen esse (ait) scandalum, & minimum appetitum lucri, & auaritiæ, & ideo talem vltim regulatiter esse vitandum, meritoque in aliquibus Episcopatus, & religionibus prohiberi.

3. Quod dictum est de absolutione à peccatis, dicendum est de absolutione à censuris: esse quidem Simoniam pro pretio fieri quia est actus à potestate supernaturali: habetur de absolutione à suspensione, vel interdicto in c. Nullus 124. 1. quæst. 1. de absolutione ab excommunicatione in c. Ad aures de Simonia, & sumitur ex generali reg. c. ad nostram eodem titul. & traditur in leg. 6. & tit. 17. part. 1.

Quod si aliquis per iniustam censuram veretur, neque velit sacerdos cum absolvere, nisi accepta pecunia, exitimo dari posse absque Simonia: si detur ad tollendum prauum affectum, & appetitum iniuste negatis absolutionem: quia tunc est quædam redemptio vexationis: & ita tenet Glossa in cap. Ad aures, & cap. dilectus de Simonia, & in cap. quæstus 1. q. 3. Redoan. 3. p. c. 21. m. 6. & consentit Suar. lib. 4. c. 19. m. 8. Aduerto tamen, si facili negotio absolutionem à superiore potes impetrare, non posse tunc tribuere pecuniam illi sacerdoti, quia teneris ex charitate proximi peccatum vitare, quando commodè potes. Si vero necessarium sit pro absolutione obtinenda à superiore tempus expectare, non censetur obligatum esse; quia graue damnum est manere te ligatum censura etiam vnico die: ac proinde ob vitandum huiusmodi damnum poteris pecuniam sacerdoti iniuste neganti absolutionem, tribuere.

4. Ad hæc reducit Suar. illo d. 19. n. 11. licentias, vel quæ si dispensationes, quas possunt dare parochi suis subditis in ordine ad præceptorum obseruationem, vel excusationem, ut v. g. laborandi die festa, comedendi cibos vetitos, &c. nam siue hi actus fiant per propriam iurisdictionem, siue per authenticam approbationem cause excusantis, procedunt à potestate spirituali, & sunt actus proprii officij.

5. Solum de assentia parochi ad matrimonium esse potest difficultas, an pro illa possit pretium recipere; Et aliqui dicunt, esse iniustus sit, si petat quod sibi non debent, ex consuetudine non fore Simoniacum: quia non exercet actum ordinis, neque iurisdictionis: cum ab excommunicato, & non ordinato (secundum probabilem sententiam) valide exerceatur, sed assitit sicut alius testis, qui etiam pro sua assitencia pecuniam expolita

expofultent, Simoniaci non effent. Nihilominus probabilius exiftimo cum Suar. lib. 4. c. 19. circa finem effe Simoniam iuris diuini, fi in pretium exigat pecuniam. Probo, quia illa allicita ex institutione Ecclefie est annexa officio parochi, & videtur expofultata, quia contractus ille factus est, & Sacramentum. Ergo reducit ad ministerium Ecclefiafticum; ac proinde Simonia erit pro illo pretium recipere.

Aduerto tamen fi ex allicita matrimonij, vel benedictione nuptiarum aliquid emolumentum, aut fpendium foleat parochio euenire, poffit abfque Simonia noie dare licentiam alteri alliciti matrimonio, vel benedictioni nuptias, quin fibi emolumentum, quod fperabat, compenfet; quia tunc non petit pecuniam pro licentia concedenda, fed petit pecuniam vt fe in dementem fciat: & ita tenet Syluett. verbo *Simonia* n. 8. §. secundum, Man. Rodrig. c. 58. n. 10. Arag. q. 100. art. 2. in fine pag. 1113. & idem affirmant fupradicti doctores de licentia concionandi, & admittendi quolibet aliud Sacramentum.

Rufus de actibus Ecclefiafticis iurisdictionis pertinentibus ad externum forum dicendum est, in quibus aliqua funt certa, alia fub dubio.

6. Certum est non poffe Vicarium Epifcopi, neque aliquem iudicem fpiritualium, fiue ordinarium, fiue delegatum, neque Vicarium Ecclefie, neque capellanum pretio conftitui, fiue pretium detur ex parte accipientis iurisdictionem, fiue ex parte dantis; quia quocumque modo fiat, Simonia committitur, quia est actus potestatis fpiritualis & fpecialiter probatur ex cap. ad noftram, de Simonia: ubi mandamus quatenus pro ministerio Ecclefiaftico exercendo, fiue pro vicariis assignandis nullatenus pecuniam exigatis. Idem habetur, in cap. confilere eodem tit. & in leg. 8. tit. 17. part. 1. imò neque Prælatus potest accipere pecuniam, vt hunc potius, quam illum in vicarium conftituit: accipere enim pro fua deleganda potestate: ita exprefse Suar. c. 26. n. 1. in medio. Deinde non potest vendi ius eligendi ad dignitates, aut Ecclefiaftica beneficia, neque ius confirmandi electionem, aut conferendi talia beneficia, aut instituendi in iis: quia hæc omnia pertinent ad iurisdictionem fpiritualem, fi quidem actus ab illis procedentes fpirituales funt, ad eò vt iustum ius folum propter actus æftimabile fit. De iure præferendi infra tractabitur, an vendi poffit.

7. Sed oblicies, in curia vendi clericatum cameræ, & auditoratum cameræ: quæ funt munia conftituta ad Ecclefiafticam iurisdictionem exercendam vice Pontificis.

Repondeò in iis officiis, fiue in quolibet beneficio duo effe confideranda. Primo iurisdictionem fpiritualem. Secundò emolumentum temporale ex illa proueniens: & licet hoc fecundum non poffit vendi, quatenus primo coniunctum est, vt conftat ex cap. si quis obierit 1. q. 3. hoc tamen est ex prohibitione iuris Ecclefiaftici, in quo Pontifex difpenfat, ac proinde abfque Simonia facit, vt illa officia vendantur fecundum temporale quod habent: fumiturque ex c. vlt. Ne prælati vires fuas, vbi Abbas Angel. Simonia 2. n. 25. Suar. lib. 4. c. 20. num. 6.

8. Alia funt munera, & officia pro iurisdictione temporalis exercenda, qualia funt decurionatus, & iudicaturæ temporales alicuius populi, in quo Prælatus Ecclefiaftici habent iurisdictionem temporalem: hæc enim officia fi vendantur, nulla est Simonia; quia nihil fpiritualis habent. An autem licita fit eorum venditio, vel locatio: Breuiter refpondeò, feclufa lege pofitiua licite, dum modo benemeritis conceduntur, & moderato fpendio. At quia legibus noftri regni prohibita est venditio horum officiorum abfque Regis licentia, leg. 2. r. 5. lib. 2. ordinamus, c. tit. 13. leg. 6. c. 16. c. tit. 14. leg. 2. c. leg. 3. c. 15. tit. 15. leg. 14. c. tit. 16. leg. 4. ea de caufa credo peccatum Epifcopum hæc officia vendentem, pro qualitate obligationis, qua leges ciuiles recipientes bonum commune tenentur feruare. Non tamen caret probabilitate fupradictas leges folum de officiis vendendis a perfonis faecularibus, Ducibus, Marchionibus, aliisque fimilibus Principibus loqui. Quia non poffunt difponere de iurisdictione, bonique temporalibus perfonatum Ecclefiafticarum.

9. Secundo certum est, capitulum, aut alios prælatos nihil omnino poffe exigere pro collatione, electione, institutione, vel poffeffione concedenda non folum in pretium, fed neque etiam in fuffentationem, nifi ex antiqua confuetudine folita funt hæc in pios vfus conuerti: alioquin erit Simonia, & incurret penas Simoniacorum: ita Trident. feff. 24. c. 14. de reformat. & probat latè Garcia pluribus doctores, & decifionibus relatis §. p. de benefe. c. n. 75. c. 83. & ibi congregatio Concilij prius refert Farinae. volum. 4. pag. 87. colum. 2. imò Pius V. declarauit Epifcopum, qui aliquid efl dulciora (duntaxat) exigit in receptione alicuius in canonicum effe fufpenfum à Pontificalibus, & capitulum talia exigens fubiacete interdico; faeculares autem perfonas fententia excommunicationis referuata, & eos qui fit aliquid acciperent ad refufufionem accepti teneri, vt patet ex Bulla Pij V. quæ incipit: *Durum Fera*, à Caffro. Sum. Mor. Pars 111.

nimis, publicata Kalend. Iunij 1570. Aduertit tamen Leflius lib. 2. c. 35. dub. 18. n. 111. fine paffim non obferuari, & omnino ignorari: effo Concilium Epifcopis mandet, vt in executionem deducant.

Deinde circa fupradictum decretum concilij facra congregatio confulit non poffe fieri de nouo ftatutum vt aliquid foluarur etiam à nofiter recepto in vfum pium, veluti pro fabrica, vel facillita, nifi fuerit à Pontifice per certam fcientiam approbatum, & confirmatum, &c. tradit Gutier. canon. 99. lib. 1. c. 19. n. 28. Nauarr. c. 23. n. 101. verf. 11. Garcia aliis relatis, & decifionibus adductis §. p. c. 1. n. 87. Notorij verò, & alij officiales, etiam fi illis falarium conftitutum fit poffunt abfque Simonia pro fuo labore in danda poffeffione beneficij, feu actus illis pretium recipere: quia fupradictis decretis id non cauetur: tenet Garcia fuprà n. 80.

10. Aliud munus Ecclefiafticæ iurisdictionis est in votis, iuramentis, impedimentis matrimonij, aut quibufvis legibus Ecclefiafticis. Pro quo muneie affimandum est, non poffe abfque Simonia exigi pecuniam etiam in fuffentationem difpenfantis: fed gratis hæc omnia effe concedenda: eff certa conclusio ex Concil. Trident. feff. 22. c. 5. c. 5. de reformat. c. 5. feff. 25. c. 18. & probat D. Thom. q. 100. art. 3. ad 2. Leflius lib. 2. c. 35. dub. 9. n. 57. Suarez c. 20. n. 8. Ledelma 2. p. tractat. 12. conclus. 9. Garcia §. p. c. 1. n. 100.

Solum oblicet potest ffylum curiæ: vbi pro difpenfationibus pecunia exigitur. & quo grauior eff difpenfatio eo maior quantitas expofultatur, vt pro difpenfatione in fecundo gradu, magis quam in quarto, & in impedimento confanguinitatis, potius quam in impedimento affinitatis, aut honestatis, quæ omnia videntur effe contra ius commune cap. 1. de Simonia, cap. ficut Epifcopum, 1. quæft. 2. & Trident. fuprà. Refpondeò potest Pontificem effe fuprà ius commune, atque adeo ex eius conceffione, expofultari pecuniam non in commutationem difpenfationis, & gratiarum, quæ conceduntur in Romana curia: hoc enim effet Simonia contra ius diuinum: fed petitur pecunia in fuffentationem Pontificis, & officialium, quod abfque Simonia feij potest ex difpenfatione Pontificis, confuetudine approbante: & ita tradit Suarez lib. 2. cap. 20. numer. 13. cum Rodoano 1. p. cap. 25. numer. 4. Garcia §. p. c. 1. num. 101.

11. Ordinarij autem efl pro iis difpenfationibus pecuniam exigere nullatenus poffunt, poffunt tamen (vt bene aduertit Leflius illo cap. 35. dub. 9. num. 57. & idem eff de quolibet alio difpenfante) imponere difpenfatio vnus largiendi elemofynam pauperibus, vel monafterio: quia Concilium folum ptohibet exactiorem pecuniarum pro ipfa difpenfatione, non tamen prohibet, quin via commutationis aliquid exigant: quod maxime verum habet, fi in votis, aut iuramentis, & feftis fiat difpenfatio & debita non fit. Et eadem ratione fi difpenfatio fupponat culpam, poffunt difpenfantes in illius pecuniam præcipere aliquam elemofynam, vt tamen hæc omnia ab omni labe Simonia, & illius fpecie immunia funt: aduertit optime Suarez lib. 4. cap. 20. numer. 15. prælatum non fibi, fed pijs operibus elemofynam applicate debere. Idem fchit Manucl. Rodrig. 2. r. sum. c. 48. num. 4. cum Panormit. & Courtau. in c. Alma mater, 1. p. §. 11. n. 10. & D. Thom. 2. 2. q. 100. art. 2. ad 3. Soto lib. 9. q. 3. art. 1. ad 3. Nauarr. c. 23. n. 102. & facit lex 1. tit. 5. lib. 8. noua compilat.

12. Sed inquires An ordinarij, & alij officiales, quibus à Sede Apoftolica committuntur difpenfationes matrimoniales, & aliarum poffunt pro labore, & receptione, & examinatione teftium aliqui exigere?

Refpondeò Thom. Sanchez lib. 8. de Matrim. diff. 35. n. 21. & Salas de legib. diff. 20. feft. 10. in fine. recipi poffe quiddid eff introductum confuetudine. Nam efl in recepto hatum difpenfationem habeatur, vt omnis fpec cuiufcunque muneris, & præmij etiam fponfe oblari deponatur; non obinde fit, non poffe laboris impenfi fpendium recipi: nam fpendium non habet propriè rationem muneris, neque præmij. Nihilominus tamen omnino dicendum eff cum Garcia, 7. p. num. 102. & Nauarr. lib. 1. Confil. in 2. edit. tit. de Refcript. 100. conf. 11. Zorola in praxi Epifcop. 2. p. verbo delegatus §. 2. p. verbo difpenfatio, §. 1. & Marco Antonio Genuefi. in praxi Archiepifc. curia Neapolit. cap. 25. n. 13. Nihil poffe etiam in fpendium ab ordinato recipi pro examinatione teftium, verificandifque narratis, &c. Solum notario pro examinatione teftium, & aliarum rerum informatione permittitur accipere poffe quartam partem aurei, feu ducati, & contrarium faecientes pœna excommunicationis referuata innotantur: vt conftat ex verbis apponi folitis in fine ipfarum litterarum: & in litteris difpenfationem pro pauperibus cum copula, additur difpenfationis expeditionem nullius effe roboris, & momenti, fi gratis omnino non fecerit.

Neque poffunt fupradicti excufari affimando fpendij receptionem non effe prohibitam, fed folum muneris, & præmij, quæ in idem videntur incidere. Nam fi refte illa verba expendantur, nomine muneris intelligantur donatiua
E c 2 vulgo

velgo *Cochos*: & nomine præmij vocatur stipendium, & merces debita pro labore, sicut recte certantibus promittitur præmium vitæ æternæ. Et ita explicat Fatinac. *vol. 4. f. 22. c. 3. de reformat. ver. cognoscatur*, pag. 51. & Garcia *suprà*: ubi adducit plures declarationes pro hac sententia neque rursus excusati possunt aliqua consuetudine, ut ex quadam declaratione, quam adducit Garcia *illo cap. 2. num. 103.* circa Vicarios Archiepiscopi Burgenfis constat, & quia est inerrupta per dictum decretum: neque iurare potest contra speciale decretum, & mandatum Pontificis denuo productum post ipsam consuetudinem. Fateor, si consuetudo legitime introducta est, non derogari per decretum, nisi illi fiat expressa mentio.

13. Aduerto tamen. Primò, si necessarium esset ordinaris, vel aliis dispensantibus exire a suo domicilio pro examinandis testibus, verificandaque narratiua, poterit pro hoc labore pecuniam recipere. Idemque est dicendum, si partes peterent transumptum instrumenti dispensationum. Tenet Garcia & Genuent. *suprà*.

Secundò aduerto receptionem pecuniæ in stipendium pro supradictis muneribus, & officiis, esse illicita sic, non tamen esse simoniam, sed tunc peccatum, quia in iis decretis non videtur prohibita sub hoc titulo, & ratione.

Tertiò, dico receptionem pecuniæ in expeditione aliarum dispensationum: à causa matrimoniali non esse prohibitam, si recipiatur pro stipendio laboris impensis in examinandis testibus, autque officiis præstantibus: & in hac parte consentio cum Salas *suprà*.

14. Supradicti annecti potest patrocinium in iudicio in causis spiritualibus, pertinet enim ad complementum Ecclesiasticæ iurisdictionis. Pro hoc tamen munere conveniunt omnes Doctores, ut testatur Suarez *lib. 4. de Simonia, capit. 53. numer. 9.* posse pretium recipi, & idem esse de procuratore: Ratio est, quia hæc munera non sunt à potestate spirituali, neque ab aliquo habente illius iurisdictionem: imo sunt munera temporalia, & antecedenter annexa rebus spiritualibus: & ita obtinuit praxis, & totius Ecclesiæ consuetudo. Qua ratione in *cap. non sanè 14. quest. 5.* abque vlla distinctione dicitur licere aduocato patrocinium suum vendere.

15. Pro testimonio autem exhibendo, aliqui affirmant simoniam esse si pretium exigatur quia testificatione paratur via ad beneficium, potius quam intercessione: & ita tradunt Parnormitan. in *c. tu nos, n. 6. de Simonia*, & ibi Hostiensis, & Felinus *num. 4.* D. Antonin. *cap. 5. §. 17. notab. 1.* Tabiena *num. 47.*

Verum distinguendum est cum Suarez *lib. 4. de Simonia, c. 53. num. 11.* vel ex parte dantis pecuniam, vel ex parte recipientis. si enim testis nolenti testificari veritatem pecuniam tribuas, simoniacus non est quia tribus ob redimendam vacationem, quod tibi licet: ipse tamen testis iniustitiam committit iuxta doctrinam Augusti. in *cap. n. n. sanè 14. quest. 5.* & D. Thom. 2. 2. *quest. 16. art. 4. ad 3.* quem omnes Theologi sequuntur, & Turricemata in *cap. qui restè, quest. 3.* nisi excusetur pro labore aliquo, aut incommodo compensando, si forte illi evenit ex tali testificatione. An vero committat simoniam, si accipiat pro testificatione veritatis mihi sanè dubium est quia testificatio veritas, v. g. in aliqua lite beneficii, nihil aliud est quam quædam manifestatio, & comprobatio iuris, quod habes circa tale beneficium: at qui assumeret munus informandi prælatum, & que manifestandi veritatem, non esset simoniacus. Ergo neque testis debet esse: & hoc sine dubio procedet, si pecuniam expostulet non in commutationem suæ testificationis, sed in stipendium: quia hoc expressè non cavetur aliquo iure positivo.

16. Tandem dicendum est de omissionibus pertinentibus ad potestatem spiritualem: cum enim iurisdicção tam interni, quam externi fori exerceri possit, non solum concedendo spiritualia, & beneficia, sed etiam negando illa efficitur committi simoniam, quoties negatio alicuius actus spiritualis procedit à potestate spirituali: & ita tradit cum communi Doctorum sententia Vgolinus *tab. 1. c. 40. §. 3.* Suarez *lib. 4. de Simonia c. 22. à num. 4.* Lessius *dub. 2. c. 35. dub. 1. n. 64.* & decidit manifestè in *c. Nemo de simonia: ubi glossa, & Panormit. num. 6. & in c. Nullus Episcopus, c. sunt quidam v. g. 1.* & ibi glossa, Archiepiscopus, Præpositus, & Turrecrem. Difficultas autem est in assignatione harum omissionum. Ut autem hoc intelligatur, apponamus aliqua exempla ex quibus generalis doctrina percipi possit.

17. Et quidem in iurisdictione fori interni datur simonia, si post auditam peccatorum confessionem deneges penitentem absolutionem pecunia accepta à tertia persona. Quia est actus à potestate clauium, cuius proprium est solvere, & ligare: & habetur expressè in *c. Nemo presbyter*: ibi. Ne quemquam penitentem gratia, vel favore ad reconciliationem adducat, vel quocunque favore dignè penitentem à confessione remoueat; quia simoniacum est utrumque: & tenet expressè

Lessius *suprà, & Suar. c. 21. n. 9.* Simile est in iurisdictione fori contentiosi, si cum tenearis absolueret ab aliqua censurâ, nolis absolueret, censuris enim virtualiter continue censuram, & actum iurisdictionis exercere: & ita notavit expressè Lessius *dub. 11. n. 64. fine: & Suar. suprà, ceterique Doctores.* Idem videtur dicendum, si corruptus pecunia, contra criminolum non procedas, tacite enim condonas delictum, aut si iuste appellanti deneges appellationem, in iis enim casibus non solum est negatio vltus iurisdictionis, sed potius est illius moralis vltus, ut bene Suarez *c. 22. n. 16. fine.*

18. Alia sunt exempla in quibus DD. non consentiunt: Primum est de parochio obligato, dicere sacrum parochianis; illòque confiteri: si propter pecuniam omittat sacrum, aut confessionis audientem negent in iis casibus tenet Vgolinus *tab. 1. c. 40. §. 2. & 3.* esse simoniam. Verum probabilis censio non esse; quia tunc non videtur exercere iurisdictionem, sed negare vltus illius: & ita tenet Suarez *lib. 4. cap. 22. n. 3.* Lessius *lib. 2. c. 35. dub. 1. n. 64. circa finem.*

19. Secundum exemplum est, si parochus, vel prælati propter pecuniam neget subdito iuste petenti licentiam, ut valeat consisti, &c. in quo casu tenet Suarez *suprà, num. 6.* cum Vgolinus *tab. 1. c. 36. §. 3. n. 6.* probabilis videtur esse simoniam. Minus tamen contrarium videtur dicendum; eo quod huiusmodi negatio non sit exercitium potestatis, sed potius non vltus illius, sicut quando negat administrationem sacramenti, nullam in his casibus specialem differentiam inuenio.

20. Tertium exemplum est de actu non denunciandi peccatorem. Et quidem quando ex officio ad denunciandum non teneris, simoniam non committis: quia celatio peccatoris non est à potestate aliqua spirituali. Difficultas tamen est, si ex officio tenearis denunciare, ut si parochus suis, & parochianis in Parochia non communicat, & pro pecunia accepta hunc parochianum non manifestet Episcopo: quod facere potest, si scribas eum, qui non communicavit inter eos qui communicarunt, aut si scribens non communicantes omittas illum qui pecuniam dedit.

In hoc casu videtur docere D. Thom. 2. 2. *q. 100. art. 3. ad 3.* committi simoniam, quatenus ait pastores non posse pecuniam recipere, ut subditum corrigant, vel à corrigendo cessant: Glossa, & Panormit in *c. Nemo de simonia*: Antonius, Syluester, Paludanus, Vgolinus, & alij relati à Suarez, *lib. 4. c. 22. n. 15.* ubi habent sententiam reputat probabilem, & reddit rationem: quia parochus omittens hanc denunciationem aburitur suo munere, & quasi iurisdictionem, & quantum in se est, impotentem absoluit, & à censura liberat, per talem abusum propter pecuniam. Insuperque probatur ex *c. Nemo de simonia*: ubi prohibetur peccatoribus, ne à peccatore publicè aliquid accipiant, ut eius peccatum Episcopo, aut eius ministris celebretur: autem hæc prohibitio sit sub titulo de simonia videtur simoniacum esse.

21. Nihilominus dicendum est, ut probabilis omissionem huius denunciationis simoniacum non esse, tenet hanc sententiam Innocentius in *suprà cap. Nemo* ubi explicat loqui text. de similitudinaria simonia, non de propria: consentiunt ibi Hostiensis, & Lessius *lib. 2. capit. 35. dub. 1. num. 64. §. neque obstat*, Suarez *lib. 4. cap. 22. numer. 14.* propendit magis in hæc sententiam. Ratio est, quia est parochus omissionem denunciationis liberet subditum à supplicio, non tamen in hac liberatione iurisdictionem exercet, cum non absoluat penitentem, neque propriè liberet à censura incurta. Caput autem *nemo de Simonia* contrarium non est huic nostre conclusioni: quia ut optime expendit Suarez *suprà d. loc.* hic textus duas habet partes vnam à principio, vltimam ad verum *Ne quemquam* exclusivæ, aliam in toto illo versu vsque ad finem: priori ergo prohibetur presbyteris ne accipiant aliquod temporale propter celebrandum publicum peccatorem Episcopo vel ministris eius: & in hac parte nullum est verbum de Simonia. Unde videtur illud prohibendum, tanquam contrarium bonis moribus & officio clericorum, non tamen vt contrarium religioni, & simoniacum. In secunda autem parte prohibetur clericis reconciliare quempiam, vel reconciliationem alicui negare propter pretium: & redditur ibi ratio, quia simoniacum est utrumque. Quæ verba (ut bene Suarez) non referuntur ad priorem partem capituli, sed tantum ad hanc posteriorem: nam vox *illud* utrumque duas tantum partes complectitur, quæ debent esse proxime præcedentes. Ergo non cadit in eas, quæ tenent præcesserunt. Alias si Pontifex voluisset omnia præcedentia complecti, cum illa sunt plusquam deo, non debere dicere, *quia utrumque*, sed quia omnia hæc simoniaca sunt. Quod si aliquis inisset, si vicium prohibuit sub titulo de simonia? Respondet Suarez *suprà, num. 14. fine*: non omnia prohibita sub illo titulo esse propriè simoniaca, sed quædam obiter adiungi propter analogiam aliquam.